Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (prvního senátu)

16. května 2017 *

„Hospodářská soutěž — Kartelová dohoda — Zneužití dominantního postavení — Trh distribuce přípravků na ochranu rostlin — Rozhodnutí o zamítnutí stížnosti — Údajné protisoutěžní jednání výrobců a distributorů — Předložení, ze strany výrobců a distributorů, stížností ke správním a trestním orgánům ve vzájemné shodě nebo koordinovaně — Oznámení údajných porušení platné právní úpravy paralelními dovozci — Správní kontroly následně prováděné správními orgány — Uložení správních a trestních sankcí vnitrostátními orgány paralelním dovozcům — Přirovnání předložení stížností ze strany výrobců a distributorů k šikanózním žalobám nebo ke zneužití správních řízení — Nedostatečný zájem Unie — Právo na účinnou soudní ochranu“

Ve věci T-480/15,

Agria Polska sp. z o.o., se sídlem v Sosnowiec (Polsko),

Agria Chemicals Poland sp. z o.o., se sídlem v Sosnowiec,

Star Agro Analyse und Handels GmbH, se sídlem v Allerheiligen bei Wildon (Rakousko),

Agria Beteiligungsgesellschaft mbH, se sídlem v Allerheiligen bei Wildon,

původně zastoupené S. Dudzikem a J. Budzikem, poté P. Graczykem a W. Rocławskim, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené J. Szczodrowskim, A. Dawesem a J. Norris-Usher, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh podaný na základě článku 263 SFEU a směřující ke zrušení rozhodnutí Komise C(2015) 4284 final ze dne 19. června 2015 [věc AT.39864 – BASF (původně AGRIA a další v. BASF a další)], zamítajícího stížnost podanou žalobkyněmi na porušení článků 101 SFEU a 102 SFEU, jehož se údajně dopustilo v podstatě třináct podniků, které vyrábějí a prodávají přípravky na ochranu rostlin, s pomocí nebo prostřednictvím čtyř profesních organizací a jedné advokátní kanceláře,

TRIBUNÁL (první senát),

ve složení I. Pelikánová, předsedkyně, P. Nihoul a J. Svenningsen (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: M. L. Grzegorczyk, rada,

* Jednací jazyk: polština.

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. února 2017,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 Žalobkyně, Agria Polska sp. z o.o., Agria Chemicals Poland sp. z o.o., Star Agro Analyse und Handels GmbH a Agria Beteiligungsgesellschaft mbH, jsou dvě společnosti založené podle polského práva, jedna společnost založená podle německého práva a jedna společnost založená podle rakouského práva, činné v odvětví prodeje přípravků na ochranu rostlin uskutečňovaného v rámci paralelních dovozů těchto výrobků umožňujících zejména dosáhnout zisku z rozdílů v sazbách daně z přidané hodnoty (DPH) uplatňované na tyto výrobky v různých členských státech. Tyto operace v podstatě spočívají v dovozu tohoto typu výrobků pocházejících z členských států, ve kterých již byly povoleny, do Polska, v jejich skladování ve skladištích žalobkyň v Polsku, a poté v jejich dalším vývozu do jiných členských států, včetně zemí, ve kterých tyto výrobky již byly povoleny, v projednávaném případě hlavně do Německa a Rakouska.

Řízení před UOKiK

2 Dne 1. července 2010 podala Agria Polska k Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů, Polsko, dále jen „UOKiK“) stížnost (dále jen „vnitrostátní stížnost“) týkající se porušení Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (zákon o ochraně hospodářské soutěže a spotřebitelů), ze dne 16. února 2007 (Dz. U. č. 50, částka 331), třinácti podniky, totiž BASF SE, Bayer CropScience, RWA Raiffeisen Ware Austria AG (dále jen „RWA“), Deutscher Raiffeisenverband, Sumi-Agro, Monsanto, Nufarm, Rokita Agro, DuPont, Arysta, Syngenta, Dow, Makhteshim Agan, vyrábějícími nebo prodávajícími přípravky na ochranu rostlin, s pomocí nebo prostřednictvím čtyř profesních organizací, totiž Industrieverband Agrar (dále jen „IVA“), Fachverband der chemischen Industrie – Industriegruppe Pflanzenschutz (IGP), European Crop Protection Association, Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin (PSOR), se sídlem v Německu, v Belgii a v Polsku, jakož i jedné advokátní kanceláře.

3 Dopisem ze dne 10. srpna 2010 informoval předseda UOKiK společnost Agria Polska, že jelikož se jednání, jichž se týká vnitrostátní stížnost, týkají let 2005 a 2006, nemohou tato jednání již být předmětem setření ze strany tohoto úřadu. Podle článku 93 zákona o ochraně hospodářské soutěže a spotřebitelů totiž řízení v oblasti jednání omezujících hospodářskou soutěž již nemůže být zahájeno po uplynutí lhůty jednoho roku od konce roku, v jehož průběhu bylo dotčené protiprávní jednání ukončeno.

4 Dne 30. srpna 2010 zopakovala Agria Polska před UOKiK svou žádost o zahájení šetření týkajícího se údajné kartelové dohody mezi výrobci a distributory přípravků na ochranu rostlin a tvrdila, že se vnitrostátní stížnost, podaná dne 1. července téhož roku, rovněž týká porušení, ze strany uvedených výrobců a distributorů, pravidel práva hospodářské soutěže Evropské unie.

5 Dopisem ze dne 22. listopadu 2010 setrval předseda UOKiK na svém postoji a uvedl, že jednoletá promlčecí lhůta stanovená polským právem je použitelná, i když se požadované šetření týká ustanovení unijního práva hospodářské soutěže.

Řízení před Komisí

6 Dne 30. listopadu 2010 žalobkyně a Agro Nova Polska sp. z o.o. podaly na základě článku 7 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [101 SFEU] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1) stížnost k Evropské komisi (dále jen „stížnost“). Tato stížnost se týkala stejných subjektů, jako byly subjekty dotčené vnitrostátní stížností podanou k UOKiK. Agro Trade Handelsgesellschaft mbH, společnost založená podle německého práva, a Cera Chem S.a.r.l., společnost založená podle lucemburského práva, se k této stížnosti připojily, o čemž byla Komise informována ve společných doplňujících vyjádřeních předložených všemi těmito společnostmi (dále jen „původní společnosti, které podaly stížnost“) dne 15. prosince 2010. Téže společnosti předložily Komisi doplňující informace dne 27. dubna 2011.

7 Dne 29. července 2011 původní společnosti, které podaly stížnost, předložily Komisi shrnutí stížnosti.

8 Z dokumentů takto předložených původními společnostmi, které podaly stížnost, vyplývá, že se stížnost v podstatě týkala porušení článku 101 SFEU. Tato stížnost se rovněž týkala porušení článku 102 SFEU ze strany společnosti RWA.

9 Obecně původní společnosti, které podaly stížnost, tvrdily, že subjekty, jichž se stížnost týkala, jednaly v rozporu s unijním právem hospodářské soutěže. Tato jednání měla v podstatě mít formu dohody nebo jednání ve vzájemné shodě mezi těmito subjekty a měla spočívat ve zneužívajících oznámeních učiněných koordinovaně před rakouskými a polskými správními a trestními orgány zpochybňujících legalitu obchodních činností původních společností, které podaly stížnost, pokud jde jak o požadavky stanovené v právních úpravách použitelných na přípravky na ochranu rostlin, tak o podmínky provádění paralelního obchodu s takovými výrobky, včetně daňového hlediska.

10 Podle původních společností, které podaly stížnost právě na základě nesprávných, zkracujících, ba i lživých prohlášení učiněných subjekty uvedenými ve stížnosti s cílem odstranit je z trhu, byly prvně uvedené neprávně předmětem mnoha správních kontrol ze strany rakouských a polských správních, daňových a trestních orgánů, včetně kontrol na místě a zabavení přípravků na ochranu rostlin v jejich skladištích, a byla proti nim zahájena trestní řízení, navíc v roční době strategické pro obchod s přípravky na ochranu rostlin závislými na sezónách, totiž během první části roku.

11 Tato správní a trestní řízení údajně vedla k uložení tíživých pokut původním společnostem, které podaly stížnost, což ostatně vedlo k úpadku jedné z těchto společností, Agria Polska, jakož i k opatřením zakazujícím uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh v roční době klíčové pro obchod s tímto typem výrobků. To mělo za následek významnou a obtížně napravitelnou ztrátu tržních podílů pro původní společnosti, které podaly stížnost.

12 Původní společnosti, které podaly stížnost, kterým byly uloženy správní a trestní sankce, však v některých případech dosáhly, prostřednictvím žalob podaných k příslušným vnitrostátním soudům, zrušení uvedených sankcí nebo podstatných snížení jejich výše, což dokazuje zneužívající a lživou povahu prohlášení subjektů uvedených ve stížnosti, které původní společnosti, které podaly stížnost, označují za „šikanózní postupy“ ve smyslu judikatury vyplývající z rozsudku ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183).

13 Původní společnosti, které podaly stížnost, rovněž uvedly, že tyto denunciační kroky objektů uvedených ve stížnosti byly usnadněny aktivním zásahem jak německých orgánů, zejména zástupce velvyslanectví Spolkové republiky Německo v Polské republice, tak polských orgánů. Tyto vnitrostátní orgány byly v tomto ohledu předmětem intenzivního lobbování ze strany výrobců a distributorů přípravků na ochranu rostlin.

14 Dne 27. března 2012 poskytla Komise v dohodě s původními společnostmi, které podaly stížnost, nedůvěrné a konsolidované znění stížnosti subjektům uvedeným v této stížnosti, které podaly své připomínky v období od dubna do června 2012.

15 Ve svých připomínkách subjekty uvedené ve stížnosti zpochybnily vylíčení v ní uvedených skutečností a v podstatě tvrdily, že jednotlivé úkony podniknuté některými z nich u vnitrostátních správních orgánů nebo vnitrostátních soudů byly legitimní, zejména z důvodu zásahů do jejich práv duševního nebo průmyslového vlastnictví a k zabránění poškození jejich dobré pověsti. Rovněž vysvětlily, že jejich úkony vůbec nebyly koordinované a skutečnost, že tyto úkony byly učiněny v krátkém časovém rozmezí, je vysvětlena především tím, že podle téhož kalendáře musely čelit nezákonným činnostem paralelních dovozců. Pokud jde o kontakty učiněné v tomto kontextu mezi některými podniky vyrábějícími nebo prodávajícími přípravky na ochranu rostlin nebo mezi posledně uvedenými a profesními sdruženími nebo také s vnitrostátními správami, jsou plně odůvodněny, ostatně stejně tak jako jejich účast na kontrolách. Tyto legitimní kontakty tedy nemohou dokázat existenci kartelové dohody ve smyslu článku 101 SFEU.

16 Dopisem ze dne 8. prosince 2014 informovala Komise původní společnosti, které podaly stížnost, o svém záměru zamítnout stížnost zejména z důvodu, že k tomu, aby pokračovala ve svém postupu, neexistuje na základě článků 101 a 102 SFEU pro Unii dostatečný význam.

17 Na podporu své předběžné analýzy Komise zaprvé vysvětlila, že pravděpodobnost prokázání porušení článku 101 SFEU nebo 102 SFEU je omezena z důvodu nedostatečnosti důkazů poskytnutých na podporu stížnosti a rovněž obtížnosti prokázat v projednávané věci existenci dominantního postavení společnosti RWA nebo společného dominantního postavení, a tím i zneužití takového postavení. V tomto ohledu Komise uvedla, že se nedomnívá, že judikatura vyplývající z rozsudků ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183), a ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05, EU:T:2010:266), potvrzeného v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem ze dne 6. prosince 2012, AstraZeneca v. Komise (C-457/10 P, EU:C:2012:770), může být použita na situace, ve kterých podniky informovaly vnitrostátní orgány o údajně protiprávních jednáních nebo úkonech jiných podniků nebo vyvíjely tlaky na to, aby uvedené podniky byly správně nebo trestně stíhány. Zadruhé se Komise domnívala, že zdroje nezbytné za účelem požadovaného šetření by pravděpodobně byly nepřiměřené vzhledem k omezené možnosti prokázat existenci protiprávního jednání. Zatřetí se Komise domnívala, že v tomto stadiu mohou být vnitrostátní orgány a soudy vhodnější k projednání problémů vznesených ve stížnosti.

18 V připomínkách předložených dne 8. ledna 2015 poradce původních společností, které podaly stížnost, s výjimkou společnosti Agro Nova Polska, informovala Komisi, že se Agro Trade Handelsgesellschaft a Cera Chem vzdaly pokračování v řízení a lze o nich tak mít za to, že „svou stížnost stáhly“. Vysvětlil rovněž, že žalobkyně zpochybňují oznámené odložení stížnosti bez jejího dalšího projednání, přičemž mimo jiné uvádějí, že takový přístup značně snižuje jejich možnost získat před vnitrostátními soudy náhradu za dotčená porušení unijního práva, totiž článků 101 a 102 SFEU.

19 Rozhodnutím C(2015) 4284 final ze dne 19. června 2015 [věc AT.39864 – BASF (původně AGRIA a další v. BASF a další)] (dále jen „napadené rozhodnutí“) Komise stížnost zamítla a v podstatě zopakovala skutečnosti z předběžné analýzy uvedené v dopise ze dne 8. prosince 2014, přičemž zdůraznila skutečnost, že disponuje omezenými zdroji a že v projednávané věci by bylo důkladné šetření, které by musela provést, týkající se případně činností, které během období sedmi let vykonávalo 18 subjektů sídlících ve čtyřech členských státech, příliš komplikované a časově náročné, zatímco možnost prokázat protiprávní jednání se v projednávané věci zdá omezená, což hovoří pro nezahájení šetření.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

20 Žalobkyně podaly projednávanou žalobu návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 19. srpna 2015.

21 Po dvojí výměně písemných vyjádření a na návrh soudce zpravodaje Tribunál rozhodl zahájit ústní část řízení. Za tímto účelem byly žalobkyně a Komise vyzvány, aby písemně odpověděly na otázky položené Tribunálem v rámci organizačních procesních opatření. Na tyto otázky odpověděly ve stanovených lhůtách, ve dnech 16. ledna 2017 a 12. ledna 2017, a Komise, poté co byla vyzvána, aby se vyjádřila k odpovědím žalobkyň, předložila dne 6. února 2017 své vyjádření k odpovědi žalobkyň ze dne 16. ledna 2017, kdežto žalobkyně se v tomto ohledu vyjádřily jen na jednání.

22 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 28. února 2017. V rámci své řeči žalobkyně zejména zmínily délku správního řízení před Komisí, avšak na otázku Tribunálu vysvětlily, že nemají v úmyslu vznést nový žalobní důvod vycházející z porušení zásady přiměřené lhůty.

23 Žalobkyně navrhují, aby Tribunál:

— zrušil napadené rozhodnutí;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

24 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

25 Na podporu své žaloby žalobkyně uvádějí dva žalobní důvody, z nichž první vychází z porušení práva na účinnou soudní ochranu, jak je zakotveno v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, a druhý z porušení článků 101 a 102 SFEU.

26 Tribunál považuje za vhodné zabývat se nejprve druhým žalobním důvodem.

K druhému žalobnímu důvodu

27 Druhý žalobní důvod uplatněný žalobkyněmi se dělí na dvě části. První část se týká zjevně nesprávného posouzení Komise při posouzení zájmu Unie na zahájení šetření a v tomto kontextu nesprávného právního posouzení při odmítnutí Komise použít na projednávaný případ zásady uvedené v rozsudcích ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183), a ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05, EU:T:2010:266). Druhá část tohoto žalobního důvodu se týká porušení užitečného účinku článků 101 a 102 SFEU, jelikož v projednávané věci žádný vnitrostátní orgán nebo vnitrostátní soud nemůže účinně uplatnit tato ustanovení primárního unijního práva při neexistenci šetření provedeného Komisí.

28 Komise navrhuje, aby byl druhý žalobní důvod zamítnut jako neopodstatněný.

K první části druhého žalobního důvodu, týkající se zjevně nesprávného posouzení při posouzení zájmu Unie na zahájení šetření

29 Podle žalobkyň se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení, když v napadeném rozhodnutí konstatovala, že není dán dostatečný zájem Unie na zahájení šetření. V tomto ohledu uvádějí, že se stížnost týkala narušení paralelního obchodu a že Komise v tomto rozhodnutí sama uznala, že kdyby šetření muselo být zahájeno, muselo by se týkat praxe 18 subjektů sídlících ve čtyřech členských státech a pokrýt období v předpokládané délce sedmi let. Zeměpisná a materiální šíře šetření, jak je požadovaná žalobkyněmi ve stížnosti, ukazuje nezbytnost ho provést na unijní úrovni, a tudíž spíš než polské nebo rakouské orgány byla vhodnější k jeho provedení s požadovanou nebo očekávanou účinností Komise.

30 Žalobkyně se rovněž domnívají, že poskytly dostatek důkazů na podporu tvrzení vyjádřených ve stížnosti. Komise tudíž tím, že odmítla zahájit šetření, neprovedla řádné posouzení všech skutkových a právních okolností projednávaného případu.

31 V tomto ohledu žalobkyně zejména zaprvé uvádějí korespondenci mezi dvěma advokátními kancelářemi, polskou a rakouskou. Rakouská advokátní kancelář byla zmocněna společnostmi, jejichž anonymita byla zachována, k tomu, aby podala sama nebo nechala podat prostřednictvím polské advokátní kanceláře několik stížností, z nichž všechny směřovaly proti žalobkyním, k polským nebo rakouským vnitrostátním orgánům a trestním soudům. Cílem těchto oznámení a tlaků, které žalobkyně rovněž označují za „zneužití řízení v trestní a správní oblasti“ a které přičítají zejména společnosti RWA, v podstatě bylo dosažení, pomocí koordinovaného předkládání nesprávných a lživých informací, zákazu, pro tři z žalobkyň, vykonávat své činnosti paralelního obchodu po tři následující roky, jakož i zesílení daňových kontrol žalobkyň bez zvláštního důvodu. RWA rovněž najala polské soukromé detektivy na sledování činností žalobkyň.

32 Zadruhé žalobkyně odkazují na svědectví některých polských a rakouských úředníků v zápisech ze slyšení vyhotovených v rámci soudních správních a trestních řízení zahájených na žádost subjektů uvedených ve stížnosti, jakož i okolnost, že se zástupce velvyslanectví Spolkové republiky Německo v Polské republice zúčastnil, s polskými úředníky, setkání dne 14. a 15. června 2005 mezi PSOR a IVA, dvěma sdruženími výrobců a distributorů přípravků na ochranu rostlin uvedenými ve stížnosti. Toto setkání vedlo ze strany zástupce IVA k vyhotovení přesvědčivě formulovaného zápisu, jak vyplývá ze spokojenosti vyjádřené podle žalobkyň autorem tohoto zápisu, který si blahopřál k tomu, že se mu podařilo zabránit společnosti Agria Polska ve výkonu jejích obchodních činností zásahem „ve správnou chvíli“ a zvolením „správných“ partnerů.

33 Zatřetí žalobkyně zpochybňují legitimitu a opodstatněnost setkání mezi německými, rakouskými a polskými orgány, pokud jde o činnosti původních společností, které podaly stížnost, kterážto setkání mimo jiné vedla, po návštěvě dne 6. února 2006 polských úředníků u jejich rakouských kolegů z Bundesamt für Ernährungssicherheit (spolkový úřad pro bezpečnost potravin, Rakousko), k pokynu danému dne 22. února 2006 polským generálním inspektorem ochrany zdraví rostlin a osiv inspektoru ochrany zdraví rostlin a osiv slezského vojvodství v Katowicích (Polsko) provést novou kontrolu činností společnosti Agria Polska. Žalobkyně rovněž tvrdí, v odpovědi ze dne 16. ledna 2017 na otázky Tribunálu, že tato návštěva polských úředníků v Rakousku zahrnovala setkání s pracovní skupinou IVA zabývající se přípravky na ochranu rostlin, což ukazuje vliv vykonávaný tímto sdružením v rozhodovacím procesu polských orgánů.

– *Obecné úvahy*

34 Podle ustálené judikatury má Komise, pověřená článkem 105 odst. 1 SFEU dohledem na provádění článků 101 a 102 SFEU, za úkol vymezit a provádět unijní politiku hospodářské soutěže a má za tímto účelem při vyřizování stížností diskreční pravomoc (rozsudky ze dne 26. ledna 2005, Piau v. Komise,

T-193/02, EU:T:2005:22, bod 80; ze dne 12. července 2007, AEPI v. Komise, T-229/05, nezveřejněný, EU:T:2007:224, bod 38, a ze dne 15. prosince 2010, CEAHR v. Komise, T-427/08, EU:T:2010:517, bod 26). Aby mohla tento úkol účinně plnit, může dát stížnostem, které jí byly předloženy, různou prioritu (viz rozsudek ze dne 4. března 1999, Ufex a další v. Komise, C-119/97 P, EU:C:1999:116, bod 88 a citovaná judikatura).

35 Pokud se Komise při výkonu této diskreční pravomoci rozhodne dát stížnostem, které jí byly předloženy, různou prioritu, může nejen určit pořadí, v jakém budou stížnosti zkoumány, ale rovněž zamítnout stížnost pro nedostatek zájmu Unie na pokračování přezkumu věci (rozsudky ze dne 24. ledna 1995, Tremblay a další v. Komise, T-5/93, EU:T:1995:12, bod 60, a ze dne 14. února 2001, Sodima v. Komise, T-62/99, EU:T:2001:53, bod 36). Vzhledem k tomu, že posouzení unijního zájmu, který vykazuje stížnost v oblasti hospodářské soutěže, závisí na skutkových a právních okolnostech každého případu (rozsudek ze dne 12. července 2007, AEPI v. Komise, T-229/05, nezveřejněný, EU:T:2007:224, bod 38), není třeba ani omezit počet kritérií pro posouzení, na která se Komise může odvolávat, ani jí naopak uložit výhradní použití některých kritérií (rozsudky ze dne 17. května 2001, IECC v. Komise, C-450/98 P, EU:C:2001:276, bod 58, a ze dne 16. ledna 2008, Scippacercola a Terezakis v. Komise, T-306/05, nezveřejněný, EU:T:2008:9, bod 189).

36 Diskreční pravomoc Komise však není neomezená (rozsudek ze dne 4. března 1999, Ufex a další v. Komise, C-119/97 P, EU:C:1999:116, bod 89). Musí totiž zohlednit a pozorně zkoumat všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, se kterými byla seznámena stěžovatelem, pro účely rozhodnutí o dalším postupu v návaznosti na stížnost (viz rozsudek ze dne 17. května 2001, IECC v. Komise, C-450/98 P, EU:C:2001:276, bod 57 a citovaná judikatura).

37 Pokud Komise rozhodne, jako v projednávané věci, nezahájit šetření, není na podporu takového rozhodnutí povinna prokázat neexistenci protiprávního jednání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. ledna 2008, kis v. KomiseScippacercola a Tereza, T-306/05, nezveřejněný, EU:T:2008:9, body 130 a 180 a citovaná judikatura).

38 Proto v takové situaci přísluší Tribunálu ověřit nikoli to, zda stěžovatel ve své stížnosti předložil dostatek skutečností umožňujících konstatovat porušení práva hospodářské soutěže, nýbrž zda z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise porovnala význam případného narušení fungování vnitřního trhu, které může údajné protiprávního jednání způsobit, pravděpodobnost možnosti prokázat jeho existenci a rozsah vyšetřovacích opatření nezbytných ke splnění, za nejlepších možných podmínek, jejího úkolu dohlížet nad dodržováním článků 101 SFEU a 102 SFEU (rozsudky ze dne 18. září 1992, mec v. KomiseAuto, T-24/90, EU:T:1992:97, bod 86; ze dne 24. ledna 1995, Tremblay a další v. Komise, T-5/93, EU:T:1995:12, bod 62, a ze dne 12. července 2007, AEPI v. Komise, T-229/05, nezveřejněný, EU:T:2007:224, bod 41). Kromě toho přezkum, který provádí unijní soud, nemůže uvedený soud vést k tomu, aby nahradil posouzení unijního zájmu vlastním posouzením takového zájmu (viz rozsudek ze dne 16. ledna 2008, Scippacercola a Terezakis v. Komise, T-306/05, nezveřejněný, EU:T:2008:9, bod 97 a citovaná judikatura).

39 Avšak k tomu, aby Tribunál mohl účinně přezkoumat výkon ze strany Komise její diskreční pravomoci vymezit priority, má Komise povinnost uvést odůvodnění, pokud odmítne pokračovat ve zkoumání stížnosti, přičemž toto odůvodnění musí být dostatečně přesné a podrobné (rozsudky ze dne 4. března 1999, Ufex a další v. Komise, C-119/97 P, EU:C:1999:116, body 90 a 91, a ze dne 14. února 2001, Sodima v. Komise, T-62/99, EU:T:2001:53, bod 42).

40 V projednávané věci se Komise v napadeném rozhodnutí domnívala, že není dán dostatečný zájem Unie na zahájení šetření z důvodu toho, že se pravděpodobnost prokázání porušení článků 101 nebo 102 SFEU jeví omezenou, že rozsah nezbytného vyšetřování by pravděpodobně byl nepřiměřený vzhledem k této omezené pravděpodobnosti a vnitrostátní orgány nebo soudy se jeví vhodnějšími pro projednání vznesených otázek.

41 V tomto kontextu a vzhledem k odkazům na judikaturu, uvedeným v bodech 34 až 39 tohoto rozsudku, je třeba zkoumat první část druhého žalobního důvodu.

– *K pravděpodobnosti prokázání porušení práva hospodářské soutěže a k rozsahu šetření*

42 Pokud jde o okolnost, že se Komise v napadeném rozhodnutí domnívala, že možnost prokázání tvrzeného protiprávního jednání se zdá omezená, Tribunál uvádí, že skutkové okolnosti předložené žalobkyněmi zajisté umožňují prokázat, že žalobkyně byly předmětem simultánních a shodných oznámení, především v letech 2005 a 2006, ale i později, v roce 2008, jakož i v letech 2010 až 2012, u rakouských a polských orgánů, kterážto oznámení byla pravděpodobně učiněna některými výrobci a distributory přípravků na ochranu rostlin uvedenými ve stížnosti, i když tato skutečnost nebyla prokázána jistě ani přesně.

43 V tomto ohledu Tribunál konstatuje, jak Komise uvedla v napadeném rozhodnutí, že se důkazy předložené žalobkyněmi k prokázání pravděpodobnosti dohody nebo jednání ve vzájemné shodě výrobců a distributorů přípravků na ochranu rostlin v podstatě týkají zaprvé simultánní povahy oznámení vztahujících se na žalobkyně před vnitrostátními orgány; zadruhé okolnosti, že se tito výrobci a distributoři setkali v rámci odvětvových sdružení, jichž byli členy, zejména dne 14. a 15. června 2005 během společného setkání mezi PSOR a IVA a zatřetí skutečnosti, že byly zmocněny dvě advokátní kanceláře, aby jednotlivé vnitrostátní orgány informovaly o údajných porušeních, ze strany původních společností, které podaly stížnost, právních předpisů platných pro obchodování s přípravky na ochranu rostlin.

44 Je pravda, že článek 101 SFEU přísně brání jakémukoli přímému nebo nepřímému kontaktu mezi hospodářskými subjekty, jejichž účelem nebo důsledkem je buď ovlivnit tržní jednání skutečných nebo potenciálních soutěžitelů, nebo takovému soutěžiteli odhalit jednání, o kterém tyto subjekty rozhodly, že jej budou samy uskutečňovat na trhu, nebo které zamýšlí samy uskutečňovat na trhu. Hospodářským subjektům však zůstává právo rozumně se přizpůsobit zjištěnému nebo předpokládanému chování svých soutěžitelů (rozsudky ze dne 16. prosince 1975, Suiker Unie a další v. Komise, 40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, EU:C:1975:174, bod 174, a ze dne 20. dubna 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, EU:T:1999:80, bod 720). Podniky proto mohou jednat na obranu svých legitimních zájmů v případě případného porušení, ze strany jejich konkurentů, takových platných právních předpisů, jakými jsou v projednávané věci právní úpravy týkající se obchodování s přípravky na ochranu rostlin. Naopak článek 7 nařízení č. 1/2003 umožňuje podnikům, jakými jsou žalobkyně, oznámit Komisi případná porušení článků 101 a 102 SFEU ze strany jejich konkurentů.

45 V projednávané věci mohlo být zvažováno spatřovat v samotných informacích jednostranně předložených žalobkyněmi ve stížnosti indicie možné koordinace mezi subjekty uvedenými ve stížnosti ohledně definice strategie společného oznamování údajných porušení, ze strany žalobkyň, platných právních úprav týkajících se mimo jiné paralelního obchodu s přípravky na ochranu rostlin.

46 Avšak pokud jde o pravděpodobnost prokázání existence kartelové dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, Tribunál má vzhledem k vysvětlením poskytnutým některými subjekty uvedenými ve stížnosti, podle kterých musely čelit porušením původních společností, které podaly stížnost, v témže ročním období, totiž v období, kdy pěstitelé přípravky na ochranu rostlin nejvíce potřebovali, za to, že se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když se v napadeném rozhodnutí domnívala, že takové prvky odpovědi mohou odůvodnit simultánnost oznámení výrobců a distributorů těchto výrobků u vnitrostátních orgánů.

47 Dále pokud jde o pravděpodobnost prokázání toho, že cíl těchto simultánních oznámení byl případně protisoutěžní, Tribunál se domnívá, že obecně může být pro výrobce a distributory přípravků na ochranu rostlin vzhledem k nebezpečím zásahu do jejich dobré pověsti nebo narušení původního stavu výrobků uváděných na trh, legitimní informovat příslušné vnitrostátní orgány o případných porušeních platných předpisů ze strany jejich konkurentů, zejména v kontextu paralelního obchodu s takovými výrobky. Pokud jde o účast některých ze subjektů uvedených ve stížnosti na kontrolních operacích učiněných vnitrostátními orgány v prostorách žalobkyň, unijní právní úprava, jakou je nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 ze dne 22. července 2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo (Úř. věst. 2003, L 196, s. 7; Zvl. vyd. 02/13, s. 469) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (Úř. věst. 2013, L 181, s. 15; Zvl. vyd. 02/13, s. 261), v některých případech stanoví možnost přítomnosti držitelů práv duševního vlastnictví za účelem určení, během kontrolních operací, případných zásahů do těchto práv.

48 Komise se tedy nedopustila zjevně nesprávného posouzení ani tím, že se v napadeném rozhodnutí domnívala, že subjekty uvedené ve stížnosti měly právo informovat vnitrostátní orgány o údajných porušeních platných právních úprav ze strany žalobkyň a případně spolupracovat s těmito orgány v rámci kontrol, které provedly.

49 Konečně, pokud jde o postavení správních kontrol a správních a trestních stíhání žalobkyň na roveň jednáním subjektů uvedených v žalobě, Tribunál konstatuje, že rozhodnutí o provedení kontrol účetních dokladů nebo kontrol na místě a o zahájení správních a trestních stíhání proti žalobkyním, které způsobily potíže, jimž žalobkyně čelily při provádění svých obchodních činností za týchž podmínek, byla přičitatelná uvedeným vnitrostátním orgánům, které jak uznávají žalobkyně, jednají v obecném zájmu, a jejichž rozhodnutí proto spadají do jejich posuzovací pravomoci. Navzdory odkazům učiněným žalobkyněmi v odpovědi ze dne 16. ledna 2017 na některá ustanovení polských a rakouských právních předpisů, jejichž znění nezbytně neumožňuje podpořit jejich stanoviska, totiž žalobkyně stále neprokázaly, že tyto vnitrostátní orgány jednaly ve vázané pravomoci v tom smyslu, že podle těchto vnitrostátních právních předpisů měly uvedené orgány povinnost jednat již pouze z důvodu, že obdržely informace pocházející od třetích osob.

50 Tribunál se v projednávané věci domnívá, že není vyloučeno, aby tyto vnitrostátní orgány mohly rozhodnout na základě svých vnitrostátních předpisů, že skutečnosti, které jim byly, či nebyly předloženy anonymně, neumožňují prokázat nebo předpokládat porušení platných správních, daňových nebo trestních ustanovení žalobkyněmi, a tudíž neodůvodňují zahájení stíhání proti nim. Jak dále Komise zdůraznila v bodě 52 napadeného rozhodnutí, část kontrol polských orgánů, zejména v roce 2008, byla každopádně provedena bez návrhu, a nikoli z důvodu žádosti ze strany konkurentů žalobkyň.

51 Kromě otázky posouzení, ze strany těchto rakouských a polských orgánů, možnosti provést kontroly nebo zahájit stíhání proti žalobkyním, Tribunál uvádí, že podle údajů poskytnutých žalobkyněmi 57 rozhodnutí týkajících se každé rozdílného výrobku uváděného na trh žalobkyněmi bylo přijato v Rakousku jako výsledek správních kontrol umožňujících vnitrostátním orgánům konstatovat porušení platného práva žalobkyněmi a že, pokud jde o Polsko, byly žalobkyním v podstatě uloženy správní pokuty ve výši 21 759 969,92 ploských zlotých (PLN), 48 247 161,60 PLN a 375 056,56 PLN. V tomto ohledu byla část výše uvedených rozhodnutí, jakož i výše uvedených pokut později zrušena, částečně nebo zcela, příslušnými vnitrostátními soudy rozhodujícími o žalobách podaných žalobkyněmi. Nic to však nemění na tom, že se vnitrostátní orgány v rozhodnutích přijatých na základě vnitrostátního práva původně domnívaly, že žalobkyně porušily předpisy platné pro obchodování s přípravky na ochranu rostlin a že každopádně případné vady v jednání vnitrostátních orgánů nemohou být přičteny subjektům uvedeným ve stížnosti.

52 Tato konstatování, ke kterým došly polské a rakouské orgány mohly umožnit relativizovat, jak uvedla Komise v projednávané věci, tvrzení žalobkyň, podle kterého prohlášení a oznámení údajně učiněná výrobci a distributory přípravků na ochranu rostlin uvedenými ve stížnosti, byla podvodná a lživá a spadají do společného postupu s cílem odstranění žalobkyň jakožto konkurenčních společností. Kromě toho v tomto ohledu Tribunál uvádí, že žalobkyně stále nevysvětlily, z jakých konkrétních důvodů nepodaly podle vnitrostátního práva žaloby pro pomluvu u polských a rakouských soudů proti společnostem, které v projednávané věci obviňují z podvodných a lživých prohlášení vůči nim.

53 Vzhledem k těmto úvahám se *prima facie* nejeví zjevným, že za současného stavu unijního práva mohla Komise snadno prokázat, že jednání subjektů uvedených ve stížnosti, jak jsou popsána a dokumentována žalobkyněmi, mohla jako taková být považována za uskutečněná v rámci kartelové dohody ve smyslu článku 101 SFEU nebo společného dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU.

54 Komise se proto mohla, aniž by se dopustila zjevně nesprávného posouzení, v napadeném rozhodnutí domnívat, že pravděpodobnost prokázání porušení článků 101 a 102 SFEU se zdá být slabá.

55 V rozsahu, v němž žalobkyně prostřednictvím stížnosti a projednávané žaloby napadly jednání a rozhodnutí vnitrostátních orgánů, v projednávaném případě německých, rakouských a polských orgánů, zejména jejich součinnost za účelem splnění svého úkolu dohlížet nad dodržováním platné právní úpravy ze strany subjektů uvádějících na trh přípravky na ochranu rostlin, je třeba konstatovat, že taková jednání a rozhodnutí orgánů členských států nespadají do působnosti článků 101 a 102 SFEU, jelikož tyto články upravují pouze jednání podniků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. dubna 1984, van de Haar a Kaveka de Meern, 177/82 a 178/82, EU:C:1984:144, bod 24). V tomto ohledu okolnost uvedená žalobkyněmi v odpovědi ze dne 16. ledna 2017, že tyto orgány byly ovlivněny v rozhodnutí provést kontroly z důvodu, že se na ně obrátili zmocněné advokátní kanceláře, nemůže jejich rozhodnutí zbavit povahy rozhodnutí vnitrostátních orgánů.

56 Kromě toho se Komise mohla správně domnívat, že by šetření, jak bylo požadováno ve stížnosti, které by bylo nezbytné k prokázání nebo naopak k vyvrácení porušení článků 101 nebo 102 SFEU, vyžadovalo vynaložení značných nákladů. Ačkoli totiž žalobkyně poskytly důkazy pouze pro některé ze subjektů uvedených ve stížnosti, zejména společnost RWA, zpochybnily velký počet jiných společností, jakož i profesních sdružení.

57 Dále na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, skutečnost, že Komise konstatovala, že by šetření, jak je požadováno v žalobě, bylo velmi rozsáhlé, kdyby muselo být zahájeno, nebyla sama o sobě rozhodujícím kritériem, které by ji nutilo takové šetření zahájit. To platí, i pokud jde o okolnost, že jednání uvedená ve stížnosti byla údajně provedena v několika členských státech.

58 K tomuto aspektu Komise v projednávané věci uvádí, že jednání vytýkaná ve stížnosti byla v podstatě omezena na jeden členský stát, totiž na Polsko, ve kterém byla umístěna hlavní skladiště společnosti Agria Polska.

59 V tomto ohledu, i když se některé kontroly mohly konat v Rakousku a vést v tomto členském státě k uložení sankcí žalobkyním, ze spisu vyplývá, že většina obtíží, kterým žalobkyně musely čelit ve vztahu k vnitrostátním orgánům, se týkala jejich činností v Polsku a pouze v menší míře činností v Rakousku.

60 Tribunál uvádí, že žalobkyně podaly vnitrostátní stížnost pouze v Polsku. Ve své odpovědi ze dne 16. ledna 2017 totiž potvrdily, že nepodaly obdobnou stížnost u Bundeswettbewerbsbehörde (spolkový orgán pro hospodářskou soutěž, Rakousko), a v tomto ohledu na jednání vysvětlily, že nepodání stížnosti k tomuto orgánu je důsledkem rozhodnutí lucemburské společnosti Cera Chem předložit věc Komisi, která byla v jejích očích, po odmítnutí UOKiK zabývat se vnitrostátní stížností, subjektem přirozeně nejvhodnějším pro rozhodnutí o stížnosti.

61 Bez ohledu na tato vysvětlení se Tribunál domnívá, že žalobkyně mohly podat stížnost ke spolkovému orgánu pro hospodářskou soutěž, jelikož zaprvé obviňují společnost RWA, že zmocnila rakouskou advokátní kancelář, která zase pověřila polskou advokátní kancelář za účelem podávání oznámení u vnitrostátních správních a trestních orgánů proti žalobkyním, a jelikož zadruhé byly v dubnu 2012 předmětem kontrol spolkového úřadu pro bezpečnost potravin.

62 Kromě toho okolnost, že žalobkyně podaly stížnost pouze v Polsku, podporuje skutečnost, že v jejich vnímání, a jak se Komise v podstatě domnívala v napadeném rozhodnutí, UOKiK mohl být případně nejvhodnější pro rozhodnutí o výhradách uvedených ve stížnosti, ostatně obdobně jako polské, a dokonce i rakouské soudy v rámci žalob, které žalobkyně mohly podat za účelem získání náhrady škod vyplývajících z údajného porušení článků 101 a 102 SFEU výrobci přípravků na ochranu rostlin.

63 I při závěru, že stížnost směřovala proti jednáním konkurentů žalobkyň jak v Rakousku, tak v Polsku, a dokonce navzdory neexistenci relevantních a podstatných informací v tomto ohledu v Německu a Lucembursku, skutečnost, že k tvrzeným jednáním došlo v několika členských státech, v projednávané věci v podstatě ve dvou z nich, mohla představovat pouze indicii toho, že by žaloby na unijní úrovni mohly být účinnější než vícero žalob na vnitrostátní úrovni (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. prosince 2010, CEAHR v. Komise, T-427/08, EU:T:2010:517, bod 176). Ani taková indicie by však jako taková nestačila k odůvodnění zahájení šetření Komisí.

64 Každopádně i za předpokladu, že by určitou měrou Komise byla vhodnější k projednání věci, jelikož se jednání uvedená ve stížnosti týkala několika členských států a při zohlednění skutečnosti, že UOKiK zamítl obdobnou vnitrostátní stížnost z důvodu souvisejícího s vnitrostátním pravidlem promlčení, žalobkyně neměly žádné právo, aby byla věc projednána Komisí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. prosince 2014, Si.mobil v. Komise, T-201/11, EU:T:2014:1096, bod 40), jelikož ze spisu vyplývá, že v projednávané věci se tato jednání v podstatě týkala pouze dvou členských států a Komise konstatovala, aniž se v tomto ohledu dopustila zjevně nesprávného posouzení, že možnost prokázat případné protiprávní jednání je omezená, což je konstatování, které samo o sobě může umožnit dojít k závěru o neexistenci zájmu Unie na pokračování zkoumání věci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. prosince 2014, Si.mobil v. Komise, T-201/11, EU:T:2014:1096, bod 100 a citovaná judikatura).

– K použitelnosti judikatury vyplývající z rozsudků ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96), a ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05) na projednávanou věc

65 Žalobkyně zpochybňují stanovisko přijaté Komisí v napadeném rozhodnutí, podle kterého judikatura vyplývající z rozsudků ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183), a ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05, EU:T:2010:266) nebyla použitelná v projednávaném případě a neumožnila tak označit koordinovaná jednání subjektů uvedených ve stížnosti za protisoutěžní. Žalobkyně se mimoto domnívají, že jednání popsaná ve stížnosti poskytla Komisi příležitost rozvinout unijní právo hospodářské soutěže, což je jeden z důvodů uznaných sdělením Komise o vyřizování stížností Komisí podle článků [101 SFEU] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2004, C 101, s. 65), ve znění opravy (Úř. věst. 2004, C 148, s. 10).

66 V tomto ohledu je třeba uvést, že v napadeném rozhodnutí Komise odůvodnila obtížnost prokázání protiprávního jednání uvedeného ve stížnosti zejména tím, že podle ní skutečnost, že podniky informují vnitrostátní orgány nebo, podle slovníku žalobkyň, oznamují těmto vnitrostátním orgánům případná porušení, nespadá do pojmů „šikanózní žaloba“ nebo „zneužití právních postupů“ ve smyslu judikatury vztahující se k pojmu zneužití dominantního postavení a vyplývající z rozsudků ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183), a ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05, EU:T:2010:266). Je proto třeba zkoumat relevanci této judikatury v projednávané věci.

67 V tomto ohledu Tribunál v bodech 60 a 61 rozsudku ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183) ve spojení s jeho bodem 55, připomenul, že přístup k soudu, i pro podnik v dominantním postavení, je základním právem a obecnou zásadou zajišťující dodržení práva, a tudíž pouze za opravdu výjimečných okolností může skutečnost, že podnik v dominantním postavení podá žalobu proti svému konkurentovi, představovat zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU. Proto pro závěr, že žaloba může ve skutečnosti představovat zneužití dominantního postavení, musí být splněny dvě kumulativní podmínky. Zaprvé je nezbytné, aby žaloba nemohla být rozumně považována za snahu o uplatnění práv dotyčného podniku, a mohla proto sloužit pouze k poškození druhé strany, a zadruhé musí být tato žaloba koncipována v rámci plánu, jehož cílem je vyloučení hospodářské soutěže. Tyto dvě podmínky musí být vykládány a uplatňovány restriktivně, aby nebylo znemožněno uplatnění obecné zásady přístupu k soudu (rozsudek ze dne 13. září 2012, Protégé International v. Komise, T-119/09, nezveřejněný, EU:T:2012:421, bod 49).

68 Ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05, EU:T:2010:266), měl unijní soud za to, že podnik v dominantním postavení nemůže využívat „právních postupů“ tak, že znemožní nebo ztíží vstup soutěžitelů na trh, nejsou-li k tomu dány důvody související s obranou oprávněných zájmů podniku účastnícího se hospodářské soutěže na základě výkonnosti nebo chybí-li k tomu objektivní odůvodnění (rozsudek ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise, T-321/05, EU:T:2010:266, body 672 a 817, potvrzený v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem ze dne 6. prosince 2012, AstraZeneca v. Komise, C-457/10 P, EU:C:2012:770, bod 134). Podle Soudního dvora protiprávnost zneužívajícího jednání podle článku 102 SFEU nesouvisí s jeho legalitou podle jiných právních norem a zneužití dominantního postavení spočívá ve většině případů v jednání, které je jinak z hlediska jiných oblastí práva, než je právo hospodářské soutěže, legální (rozsudek ze dne 6. prosince 2012, raZeneca v. KomiseAst, C-457/10 P, EU:C:2012:770, bod 132).

69 Rozsudky ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183), a ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05, EU:T:2010:266) však zpochybnily jednání rozdílná od jednání přičítaných v projednávané věci žalobkyněmi subjektům uvedeným ve stížnosti.

70 Je totiž třeba konstatovat, že v obou věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183), a ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05, EU:T:2010:266), správní a soudní orgány, na které se obrátily dotyčné podniky v dominantním postavení, neměly prostor pro uvážení, zda vyhovět nebo nevyhovět žádostem těchto podniků, ať již jde o vzájemnou žalobu podanou k vnitrostátnímu soudu nebo o rozhodnutí podniku vzít zpět svou žádost o registraci léčivého přípravku. Na jedné straně byl soud, k němuž byla tato vzájemná žaloba podána, o ní povinen rozhodnout. Na druhé straně orgán poskytující registraci nemohl rozhodnout o zachování této registrace v platnosti proti vůli držitele uvedené registrace.

71 Naproti tomu, jak bylo konstatováno v bodech 49 a 50 tohoto rozsudku, správní a trestní orgány, které v projednávané věci rozhodly o kontrolách, stíhání, či dokonce potrestání žalobkyň mohly tato rozhodnutí přijmout bez ohledu na informace, které jim údajně byly poskytnuty podniky vyrábějícími a prodávajícími přípravky na ochranu rostlin. Opačně se také mohly na základě informací, které jim byly předány, včetně anonymních informací, domnívat, že není třeba vůči žalobkyním provést kontroly nebo zahájit stíhání.

72 Proto kromě skutečnosti, že na základě poznatků poskytnutých ve stížnosti nebylo zřejmé společné dominantní postavení podniků uvedených ve stížnosti nebo dominantní postavení jednoho z nich, v projednávané věci společnosti RWA, se Tribunál domnívá, že se Komise mohla domnívat, aniž se v tomto ohledu dopustila zjevně nesprávného posouzení, že pravděpodobnost prokázání porušení, v projednávané věci, článků 101 a 102 SFEU je nízká, a to i protože nebylo zřejmé, že jednání dotčená v projednávané věci mohla spadat do pojmu „zneužití dominantního postavení“ ve smyslu judikatury vyplývající z rozsudků ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183), a ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise (T-321/05, EU:T:2010:266). Toto konstatování je

podpořeno skutečností, že v rozsudku ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise (T-111/96, EU:T:1998:183), unijní soud zdůraznil výjimečnou povahu uznání zneužití dominantního postavení v situaci, jíž se týká tato věc.

73 Konečně vzhledem k široké posuzovací pravomoci, kterou musí mít Komise pro stanovení priorit v oblasti rozvoje unijního práva hospodářské soutěže, nemůže na rozdíl od tvrzení žalobkyň mít okolnost, že by případ mohl případně umožnit přispění k rozvoji tohoto práva z nového hlediska, za následek přinucení Komise provést šetření.

74 S ohledem na výše uvedené úvahy musí být první část druhého žalobního důvodu zamítnuta jako neopodstatněná.

K druhé části druhého žalobního důvodu, týkající se užitečného účinku článků 101 a 102 SFEU

75 V rámci druhé části druhého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že odmítla zahájit šetření, zbavila v projednávané věci články 101 a 102 SFEU všeho užitečného účinku.

76 Na základě napadeného rozhodnutí a s ohledem na odmítnutí UOKiK zahájit šetření v Polsku a na obtížnost, ba nemožnost v praxi obdržet náhradu utrpěné škody u vnitrostátních soudů, by totiž porušení práva hospodářské soutěže subjekty uvedenými ve stížnosti nemohla být potrestána ani orgánem pro hospodářskou soutěž ani vnitrostátním soudem, a to ačkoli byl také dotčen volný pohyb zboží, konkrétněji obchodování s přípravky na ochranu rostlin, a ačkoli Komise měla skutečnou příležitost zajistit relevantní rozvoj unijního práva hospodářské soutěže.

77 Úvodem, pokud jde o skutečnost, že UOKiK rozhodl neprošetřit vnitrostátní stížnost z důvodu pravidla jednoleté promlčecí lhůty, stanovené v polském právu a běžící od konce roku, v jehož průběhu došlo k ukončení tvrzeného protiprávního jednání, je třeba konstatovat, že toto rozhodnutí vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž, které neobsahuje žádné posouzení týkající se porušení, či neporušení článků 101 a 102 SFEU, nemůže mít za následek povinnost Komise zahájit šetření (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. ledna 2015, easyJet Airline v. Komise, T-355/13, EU:T:2015:36, bod 28).

78 Kromě toho je třeba zdůraznit, že požadavek účinnosti nemůže vést k povinnosti Komise ověřit, pokud konstatuje neexistenci unijního zájmu na zahájení šetření, zda má orgán pro hospodářskou soutěž, ke kterému byla předtím podána obdobná stížnost, institucní, finanční a technické prostředky k tomu, aby plnil úkol, který mu je svěřen nařízením č. 1/2003 (viz obdobně rozsudek ze dne 17. prosince 2014, Si.mobil v. Komise, T-201/11, EU:T:2014:1096, bod 57).

79 Každopádně žalobkyně stále neprokázaly, že UOKiK neměl v úmyslu účinně stíhat a potrestat porušení článků 101 a 102 SFEU. Stejně tak nijak neprokazují, v čem promlčecí lhůta stanovená polským právem, která proti nim byla namítnuta na podporu zamítnutí vnitrostátní stížnosti a která, při neexistenci unijní právní úpravy platné *ratione temporis*, spadala do procesní autonomie Polské republiky, mohla učinit nemožným nebo nadměrně obtížným výkon práv, která jim plynou z těchto ustanovení Smlouvy o FEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. července 2006, Manfredi a další, C-295/04 až C-298/04, EU:C:2006:461, body 77 a 78). Ostatně žalobkyně na jednání připustily, že ve vnitrostátní stížnosti a v dopise ze dne 30. srpna 2010 nepředložily k posouzení UOKiK skutkové okolnosti vztahující se k období po roce 2008, ačkoli jak zdůraznila Komise mimo jiné ve vyjádřeních ze dne 6. února 2017, hlavní skladiště a ústředí společnosti Agria Polska byla předmětem kontrol polských orgánů v květnu a červnu 2010.

80 Navíc Tribunál připomíná, že obecně a jak je připomenuto v článku 6 nařízení č. 1/2003, přísluší vnitrostátním soudům pověřeným v rámci jejich pravomocí uplatňovat články 101 a 102 SFEU, které mají přímé účinky ve vztazích mezi jednotlivci a zakládají práva jednotlivců jako procesních subjektů, zajišťovat plný účinek těchto norem a chránit práva, která tyto normy poskytují jednotlivcům (rozsudek ze dne 20. září 2001, Courage a Crehan, C-453/99, EU:C:2001:465, body 23 a 25).

81 V důsledku toho žalobkyně mohly k polským nebo rakouským soudům podat žaloby na náhradu škod, které jim byly údajně způsobeny jednáními nebo úkony výrobců a distributorů přípravků na ochranu rostlin, o nichž se domnívají, že jsou v rozporu s články 101 a 102 SFEU. Každá osoba je totiž oprávněna se domáhat náhrady vzniklé škody, je-li dána příčinná souvislost mezi uvedenou škodou a kartelovou dohodou nebo praktikou zakázanou článkem 101 nebo 102 SFEU (rozsudek ze dne 13. července 2006, Manfredi a další, C-295/04 až C-298/04, EU:C:2006:461, bod 61).

82 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že případné odmítnutí vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž nebo Komise zahájit šetření, které může vést k posouzení jedním z těchto správních orgánů existence porušení pravidel hospodářské soutěže a případně k uložení peněžité sankce podnikům, vůči nimž je šetření vedeno, nemůže mít za následek omezení práva žalobkyň podat k vnitrostátním soudům žaloby na náhradu škod způsobených porušením článků 101 a 102 SFEU.

83 Za těchto podmínek, i v kontextu, ve kterém vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž, v projednávané věci UOKiK, zamítl vnitrostátní stížnost z důvodu souvisejícího s vnitrostátním pravidlem promlčení a ačkoli případné šetření Komise mohlo v rámci žalob podaných k vnitrostátním soudům ulehčit důkazní břemeno žalobkyň, nemohou žalobkyně tvrdit, že napadené rozhodnutí, kterým Komise odmítla zahájit šetření, mělo za následek zbavení článků 101 a 102 SFEU veškerého užitečného účinku.

84 Ostatně Tribunál připomíná, že žaloby na náhradu škody k vnitrostátním soudům stejně jako jednání Komise a vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž mohou podstatně přispět k zachování účinné hospodářské soutěže v Unii (rozsudek ze dne 20. září 2001, Courage a Crehan, C-453/99, EU:C:2001:465, bod 27), a zejména pokud Komise rozhodne o odložení stížnosti, může stěžovatel u vnitrostátního soudu uplatnit práva, která pro něj vyplývají z článků 101 a 102 SFEU (viz rozsudek ze dne 18. března 1997, Guérin automobiles v. Komise, C-282/95 P, EU:C:1997:159, bod 39 a citovaná judikatura).

85 Vzhledem k předcházejícím úvahám je třeba druhou část druhého žalobního důvodu zamítnout.

86 Ze všech úvah uvedených v bodech 42 až 84 tohoto rozsudku tedy vyplývá, že se Komise v napadeném rozhodnutí nedopustila zjevně nesprávného posouzení při porovnání významu případného narušení fungování vnitřního trhu způsobené údajným protiprávním jednáním, pravděpodobnosti prokázat jeho existenci a rozsahu nezbytných vyšetřovacích opatření.

87 Proto je třeba druhý žalobní důvod zamítnout jako neopodstatněný.

K prvnímu žalobnímu důvodu

88 V rámci prvního žalobního důvodu žalobkyně tvrdí porušení práva na účinnou právní ochranu, jak je zakotveno jak v článku 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), tak v článku 47 Listiny základních práv, ze strany Komise. To způsobilo značný zásah do jejich dobré pověsti, jakož i možnosti rozvíjet činnosti paralelního obchodu. Tuto škodu odhadují, alespoň pokud jde o společnost Agria Polska, na částku 45 868 000 PLN.

89 Podle žalobkyň by měly disponovat právem na účinný procesní prostředek v situaci, jako je situace v projednávané věci, ve které byla porušena jejich práva z důvodu předpokládaného porušení unijního práva hospodářské soutěže subjekty uvedenými ve stížnosti. Odmítnutím zahájit šetření, ačkoli UOKiK již ze své strany odmítl zahájit vnitrostátní šetření rozhodnutím, proti němuž nemohl být v polském právu podán opravný prostředek, je Komise zbavila vší možnosti zpochybnit meritum rozhodnutí tohoto orgánu, které tento orgán měl přijmout ke konstatování porušení článků 101 a 102 SFEU. Pouze přijetí takového meritorního rozhodnutí Komisí by žalobkyním umožnilo podat opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí k Tribunálu. Proto podle žalobkyň jediným účinným procesním prostředkem umožňujícím zajistit ochranu, kterou jim zaručuje Smlouva o FEU a sekundární právo Unie bylo právě zahájení šetření Komisí.

90 Na rozdíl od toho, co uvedla Komise v napadeném rozhodnutí, podání žalob žalobkyněmi k vnitrostátním soudům proti subjektům uvedeným ve stížnosti a ve vnitrostátní stížnosti, případně v oblasti civilního, daňového, správního, obchodního nebo trestního práva, zejména z důvodů zkreslování důkazů, hanobení nebo porušení etických norem, by jim nemohlo umožnit získat náhradu škod v přímé souvislosti s tvrzeným porušením článků 101 a 102 SFEU, uvedeným ve stížnosti. Na jedné straně by některé žaloby byly promlčeny v polském právu z důvodu uplatnění tříleté promlčecí lhůty stanovené vnitrostátním právem pro žaloby související s výkonem hospodářské činnosti. Na druhé straně polské soudy ještě podle žalobkyň nejsou připraveny zajistit účinnou ochranu práv podniků zaručenou články 101 a 102 SFEU.

91 Komise navrhuje, aby byl tento žalobní důvod zamítnut jako neopodstatněný.

92 Úvodem Tribunál připomíná, že podle čl. 47 prvního pododstavce Listiny základních práv každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem. Tato zásada představuje obecnou zásadu unijního práva, která vyplývá z ústavních tradic společných členským státům a je zakotvena v článcích 6 a 13 EÚLP. Podle vysvětlení k článku 47 Listiny základních práv, která musí být v souladu s čl. 6 odst. 1 třetím pododstavcem SEU a čl. 52 odst. 7 Listiny základních práv zohledněna při jejím výkladu, odpovídá čl. 47 druhý pododstavec Listiny základních práv článku 6 odst. 1 EÚLP (rozsudek ze dne 22. prosince 2010, DEB, C-279/09, EU:C:2010:811, bod 29 a 32).

93 Zaprvé, pokud jde o argumentaci žalobkyň týkající se porušení jejich práva na účinnou soudní ochranu u Tribunálu, je třeba připomenout, že fyzické a právnické osoby, které jsou oprávněny podat stížnost podle článku 7 nařízení č. 1/2003 mají k dispozici procesní prostředky určené k ochraně jejich legitimních zájmů, pokud nebylo zcela nebo částečně vyhověno jejich stížnosti (rozsudek ze dne 25. října 1977, Metro SB-Großmärkte v. Komise, 26/76, EU:C:1977:167, bod 13). V projednávané věci žalobkyně použily právě těchto právních prostředků tím, že podaly projednávanou žalobu na základě článku 263 SFEU.

94 Zadruhé, pokud jde o skutečnost, že žalobkyně chtěly od Komise získat rozhodnutí konstatující existenci či neexistenci tvrzených porušení článků 101 SFEU nebo 102 SFEU, aby případně proti takovému rozhodnutí podaly žalobu na základě článku 263 SFEU, je třeba připomenout, že čl. 7 nařízení č. 1/2003 nepřiznává stěžovateli právo vyžadovat po Komisi, aby přijala konečné rozhodnutí, pokud jde o skutečnost, zda došlo, či nedošlo k tvrzenému protiprávnímu jednání, a neukládá Komisi, aby v každém případě pokračovala v řízení až do fáze konečného rozhodnutí (rozsudek ze dne 18. října 1979, GEMA v. Komise, 125/78, EU:C:1979:237, bod 18, a usnesení ze dne 31. března 2011, EMC Development v. Komise, C-367/10 P, nezveřejněné, EU:C:2011:203, bod 73).

95 Kromě toho připustit hledisko žalobkyň, podle kterého by Komise měla systematicky zahajovat šetření, pokud již předtím byla stížnost, obdobná stížnosti, která jí byla předložena, zamítnuta, případně nesprávně, vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž z důvodu souvisejícího s promlčením, by ostatně nebylo slučitelné s cílem čl. 13 odst. 2 nařízení č. 1/2003, kterým je zavést za účelem účinnosti optimální rozdělení zdrojů v rámci evropské sítě hospodářské soutěže. (v tomto smyslu viz rozsudek ze

dne 21. ledna 2015, easyJet Airline v. Komise, T-355/13, EU:T:2015:36, bod 37). Každopádně ani nařízení č. 1/2003 ani oznámení Komise o spolupráci v rámci sítě orgánů pro hospodářskou soutěž (Úř. věst. 2004, C 101, s. 43) nezakládá podniku práva ani očekávání, pokud jde o projednání jeho věci orgánem pro hospodářskou soutěž (viz rozsudek ze dne 17. prosince 2014, Si.mobil v. Komise, T-201/11, EU:T:2014:1096, bod 39 a citovaná judikatura), s cílem případně využít shromáždění důkazů získaných tímto orgánem prostřednictvím jeho vyšetřovacích pravomocí.

96 Zatřetí žalobkyně kritizují v podstatě na jedné straně neexistenci jakékoli žaloby na vnitrostátní úrovni umožňující účinně získat náhradu škod, které podle jejich názoru utrpěly z důvodu jednání společností uvedených ve stížnosti a které nebyly předmětem šetření ze strany UOKiK, a na druhé straně neexistenci procesních prostředků proti rozhodnutí UOKiK nezahájit vnitrostátní šetření z důvodů souvisejících s promlčením, jelikož v usnesení II GSK 1035/11 ze dne 12. července 2011, Naczelny Sąd Administracyjny (Nejvyšší správní soud, Polsko) bylo v obdobné věci rozhodnuto, že „informace [předsedy UOKiK] týkající se nedostatku důvodů k zahájení řízení v oblasti kartelových dohod nemůže být považována za rozhodnutí odmítající zahájit řízení“ a že „[d]opis předsedy UOKiK [v tomto ohledu] vykazuje informativní povahu a nemůže být označen za akt nebo opatření ve smyslu čl. 3 odst. 2 bodu 4 [polského] soudního řádu správního“.

97 V tomto aspektu, i když Komise na jednání připustila, že není vyloučeno, že tato judikatura Naczelnego Sądu Administracyjnego (Nejvyšší správní soud) může porušovat články 101 a 102 SFEU a odůvodňovat pozdější zahájení řízení proti Polské republice, Tribunál připomíná, že součástí postupu stanoveného v článku 7 nařízení č. 1/2003 není činit konstatování případných pochybení orgánů, včetně soudních, členských států, protože to spadá do řízení pro nesplnění povinnosti stanoveného v článku 258 SFEU (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 29. září 1997, Sateba v. Komise, T-83/97, EU:T:1997:140, bod 39) a není dovoleno obcházet účinně použitelná pravidla se snahou vyjmout z působnosti článku 258 SFEU postup upravený Smlouvou jeho umělým podřízením pravidlům stanoveným nařízením č. 1/2003 (usnesení ze dne 19. února 1997, Intertronic v. Komise, T-117/96, EU:T:1997:16, bod 24).

98 Proto musí být argumentace žalobkyň, týkající se na jedné straně krátkosti platné promlčecí lhůty pro UOKiK ke stíhání protisoutěžních jednání, jakož i tříleté promlčecí lhůty platné pro žaloby podniků podle polského práva a na druhé straně údajné neexistence opravného prostředku v polském právu proti rozhodnutí UOKiK nezahájit vnitrostátní šetření, odmítnuta.

99 Bez ohledu na odmítnutí UOKiK zahájit vnitrostátní šetření, žalobkyně každopádně mohly k vnitrostátním soudům a podle vnitrostátního práva podat žaloby na náhradu údajných škod vycházejících z porušení článků 101 a 102 SFEU subjekty uvedenými ve stížnosti. V tomto ohledu je na jedné straně okolnost, že na rozdíl od polského práva použitelného *ratione temporis* při podání vnitrostátní stížnosti, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži (Úř. věst. 2014, L 349, s. 1) stanoví delší promlčecí lhůtu pro takové žaloby, v projednávané věci pětiletou lhůtu, irelevantní, protože lhůta k provedení této směrnice ke dni podání této stížnosti neuplynula. Na druhé straně a každopádně, i kdyby bylo prokázáno, že žalobkyně neměly k dispozici adekvátní právní prostředek před vnitrostátními soudy, s cílem získání náhrady za uvedené škody na základě *private enforcement* pravidel hospodářské soutěže, nemůže taková situace nutit Komisi zahájit šetření na unijní úrovni na základě *public enforcement* uvedených pravidel.

100 Ostatně žalobkyně vysvětlily, že k Sądu Okręgowemu w Warszawie (okresní soud ve Varšavě, Polsko) podaly žalobu na náhradu škody založenou na polském právu s cílem získat náhradu škody, kterou údajně utrpěly z důvodu chybné povahy rozhodnutí přijatých úředníky polských kontrolních orgánů a z důvodu jednání společnosti RWA u těchto úředníků usilujícího o přijetí takových rozhodnutí.

101 Konečně, pokud jde o argument vycházející z údajného porušení článku 1 protokolu č. 1 k EÚLP, musí být zamítnut jako nepřípustný, jak tvrdí Komise, jelikož argumentace žalobkyň v tomto ohledu nesplňuje požadavky na jasnost článku 76 jednacího řádu Tribunálu.

102 Vzhledem ke všem předcházejícím úvahám musí být první žalobní důvod zamítnut, a v důsledku toho zamítnuta i žaloba v plném rozsahu.

K nákladům řízení

103 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

104 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (první senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Společnostem Agria Polska sp. z o.o., Agria Chemicals Poland sp. z o.o., Star Agro Analyse und Handels GmbH a Agria Beteiligungsgesellschaft mbH se ukládá náhrada nákladů řízení.

Pelikánová Nihoul Svenningsen

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 16. května 2017

Podpisy.